

general — slav — [l'es] și pentru „lemn“ de asemenea [*dróvy*] (ucr. *дерева* rus. *дерево*). Cei mai cunoscuți copaci sănătoși : [akácia] — salcimul și [v'erbá] — salcia (ni s-a părut interesantă construcția *u v'erbý*, pe care ne-au relatat-o unii dintre informatorii care au trecut în vara anului 1959 prin București și au văzut Cișmigiu cu renumitul restaurant „Buturuga“). Pentru *frunză* folosesc la sing. [l'ist] și pl. — i, ca și [suk], ~ i 'ramură'; scoarța copacului are denumirea [kóžъ] — denumire ce s-a generalizat (v. pentru 'piele' și 'coajă de ou' — *kóžə*) prin sensul de „înveliș“. Rădăcina are denumirea comună multor graiuri rusești și limbii literare *kór'en'*.

III. CUVINTE REFERITOARE LA VIAȚA MATERIALĂ ȘI CULTURALĂ

(*casa și curtea, hrana și obiectele casnice, îmbrăcăminte*)

Satele lipovenești pe care le-am cunoscut în 1959—1960 ne-au oferit un singur fel de construcție, casa de locuit, care are, cu mici excepții, un plan unic atât pentru cele vechi, cât și pentru cele noi¹.

Materialul din care se fac este același — [lampáč] — 'cărămidă din pămînt amestecat cu stuf sau paie tocate'. Planul casei este următorul : două camere : una pentru membrii familiei și alta pentru oaspeți, sau, în cazul în care în familie există tineri, la căsătorie li se dă lor această cameră de oaspeți. Între aceste două camere se găsește un spațiu mult mai îngust care se desparte în două : partea din față reprezintă un antreu, cealaltă este o bucătărie mică, folosită de familiile mai puțin numeroase și, numai în iernile foarte grele, ca dormitor. Fiecare cameră are cîte două ferestre și cîte o ușă.

Să ne oprim asupra denumirilor mai importante : *casa* păstrează denumirea larg răspîndită în graiurile rusești de sud și în limba ucraineană — *xártə*. Camera are aceeași denumire însotită de un atribut care determină poziția acesteia față de restul casei — [p'eř'ědn'ýšъ] — 'din față' și [zádn'ýšъ].

Prispa casei, element arhitectural obligatoriu, mai mică sau mai mare, după posibilități, are o unică denumire — [zavál'eňkъ] și care față de sol se găsește la o înălțime de 20—25 cm.

Obiceiul locului spune că un gospodar așezat este obligat să construiască în decursul vieții trei case, mai precis să reconstruiască aceeași casă de 2—3 ori (xto tr'i xáty n'epastróil, toj n'e vocuitó). De ce se întîmplă așa? Apa fiind foarte aproape pereții nu rezistă vreme îndelungată, se înmoie și casa se dărâmă, înălțîndu-se astfel locul. În acest fel a doua și a treia casă construită ajung să fie cu un metru, și chiar mai mult, mai sus decît prima construcție. Curtea și casa la un loc sunt cunoscute sub denumirea [*dvor*].

În curte se mai găsește o construcție ușoară din stuf împletit, reprezentînd un acoperiș și trei perți, folosind ca bucătărie sau loc de odihnă, pentru care există doar denumirea de [*pav'ětkъ*] (v. ucr. *побітка* = rus. *попытка*, magazie).

Podul casei menține denumirea cunoscută în ucr. [yar'íš'š'ъ], iar acoperișul pe cea rus. [krýš'ъ]. Partea de jos a acoperișului se numește [str'éxъ, — éx'i] (v. rus. *стриха*, ucr. *стриха* și rom. *strebătină* (< slav.) În interior *tavanu* [*p'etalók*], cf. lit. e despărțit de o grindă solidă cu numele de [mát'icъ]

¹ Mila 23, Svitovca, Periprava.